

**FUŠ – Film u školi vam predstavlja film
UZVRPOLJENI BRAM**

Ožujak 2014.

Pripremila Željka Ferenčić, prof.

Izvorni naziv filma: Brammetje Baas

Žanr: dječji, obiteljski

Trajanje filma: 83 minute

Zemlja i godina proizvodnje: Nizozemska, 2012.

Redateljica: Anna van der Heide

Scenarij: Tamara Bos

Glazba: Fons Merkies

Montaža: Michiel Reichwein

Animacija: Balder Westein

Produkcija: Burny Bos, Ruud van der Heyde

Glume: Coen van Overdam, Roosmarijn van der Hoek, Katja Herbers, Tjebbo Gerritsma, René Groothof, Egbert-Jan Weeber, Isabelle Smit

Uzrast: 5+

Korelacija s nastavnim predmetima: medijska kultura, likovna kultura, hrvatski jezik

Foršpan: <http://www.youtube.com/watch?v=-l8JI89CwU>

Službene stranice: <http://www.brammetjebaas.nl/>

Sadržaj:

Sedmogodišnji je Bram znatiželjan, pametan i jako nestašan. Čitav svijet ga zanima, pogotovo svi mogući svjetski izumi neobična imena. Jedva čeka krenuti u školu te se pita što će naučiti prije - kinesko pismo ili hijeroglif?

Ipak, njegovo uzbuđenje splasne kada dođe u razred strogog učitelja Ribe. On ne mari previše za Bramovu bujnu maštu te je njegov moto - red, rad i disciplina. No, Bram ne može mirno sjediti i teško se prilagođava razrednim pravilima. Roditelji se počnu brinuti za njegovu sreću i pokušavaju učiniti sve kako bi se Bram prilagodio.

Naizgled nerješiva situacija dobiva neočekivani obrat nakon što učitelj slomi nogu. U razred stiže novi učitelj Mark koji koristi drugačije metode i zna kako se uhvatiti u koštac s hiperaktivnom djecom. Bramovo samopouzdanje polako se vraća, kao i motivacija i radost odlaska u školu.

O redateljici:

Anna van der Heide poznata je kao redateljica dječjih televizijskih serija i filmova te kao producentica mnogih filmova za djecu i mlade. Svojim prvijencem *MISSIEPOO16* (2007.), osvojila je nizozemsku nagradu "Dutch Gold Calf" za najbolji kratki film. Ujedno režira i piše za kazalište te je utemeljiteljica kazališne skupine De Achterbank Generatie (The Back Seat Generation).

Uzvrpoljeni Bram je njezin prvi dugometražni film. Gostovao je na brojnim međunarodnim filmskim festivalima te dobio nagradu Cinekid za najbolji nizozemski dječji film 2012., a nagrađen je i na Međunarodnom filmskom festivalu za djecu u Tel Avivu.

"To je mala priča koja se dotiče značajne tematike. Bram ima problema s koncentracijom, međutim, to se u filmu nikada ne spominje direktno. Preko ADHD poremećaja, željela sam zajedno sa scenaristicom naglasiti autentičnost i individualnost i napraviti prepoznatljiv film za svu djecu koja se devijantnim ponašanjem ističu u učionici. Film prikazuje i razliku između napornog rada u školi i inteligencije. Bram je pametan dječak, svijet oko njega ga zanima, ali u školi je loš. Nastavnik ga ne razumije i čini se neprilagođenim, a kada Bram počne sumnjati u sebe, stvari izmaknu kontroli. No, često zaboravljamo da devijantno ponašanje dovodi i do inovativnosti i kreativnosti, a ne samo težine. To također može biti nešto lijepo, na što možemo biti ponosni. Prilagodljivost nije sveobuhvatna. Djeca ne odgovaraju statistikama i krivuljama."

- Anna van der Heide, redateljica filma

"Riječ je o vrlo vrijednom filmu prepunom krajnje prepoznatljivih detalja o djeci s ADHD-om. To dokazuje koliko su filmaši bili temeljiti u svojim istraživanjima... Nemogućnost okruženja da razumije dječakove potrebe izaziva sve veće probleme. Bram se povlači, ima osjećaj krivnje... baš kao što se to događa u stvarnosti. Takvi problemi stavljaju na kušnju odnos između djece i roditelja. Partneri bi se trebali smjenjivati u podizanju djece, međutim, ukoliko ne dijele isto viđenje, može doći do strašnih sukoba."

- Sitstill ADHD organizacija, ECFA časopis

Prvoškolac Bram ima problema s pažnjom i vrpoljenjem. Iako se izraz ADHD nikada ne spominje, odlično je ilustriran u filmu. "Ja sam tako umoran od buke u mojoj glavi", ponekad uzdiše Bram. Stoga, u ovom je nastavnom materijalu predstavljen ADHD - što trebaju znati roditelji i učitelji, i kako možete pomoći djetetu s takvim problemima. Isto tako, materijal je polazište za razgovor s učenicima prije i poslije gledanja filma, a tu su i ideje i aktivnosti za poticanje dječje kreativnosti.

Što je to ADHD?

Poremećaj hiperaktivnosti i deficita pažnje, odnosno poremećaj pozornosti s hiperaktivnošću (eng. *Attention Deficit and Hyperactivity Disorder* - ADHD) je stanje za koje je karakterističan vrlo visok stupanj motoričke aktivnosti kao manifestacija vrlo visoke aktivnosti uma. Obuhvaća čitav niz simptoma koji najčešće obuhvaćaju smetnje pažnje, praćene nemirom i impulzivnošću.

Slaganje s okolinom neizmjerljivo je važan dio čovjekovog života. Djeca koja su nemirna, imaju problema s koncentracijom i vrlo naglo reagiraju, mogu imati mnoge poteškoće u svakodnevnom životu. To može otežati uspostavljanje kvalitetnih odnosa s vršnjacima i odraslima, ali i snalaženje u situacijama u kojima se očekuje pridržavanje pravila (npr. vrtić, škola). Budući da se teško uklapaju, postaju na neki način društveno nepogodnima, stoga ih medicina pokušava "smiriti".

Hiperaktivna djeca imaju stalnu potrebu za kretanjem. Teško im je mirno sjediti i tiho obavljati svoje aktivnosti. Stalno govore, nemoguće ih je zaustaviti, jako su nestrpljivi i ne mogu čekati. Zajedno s hiperaktivnošću često se javlja i poremećaj pažnje. Djeca ne slušaju kada im se obraća, ne mogu se koncentrirati, brzo im postaje dosadno, ne mogu se organizirati, stoga često imaju probleme s učenjem i loše ocjene u školi.

Danas se mnoga djeca opisuju kao "hiperaktivna" i čini se da je ovaj izraz postao jako popularan. No, ako je dijete živahno, puno energije, u pokretu, brbljavo, znatiželjno, to još uvijek ne znači da ima ADHD.

Učestalost pojavljivanja, spol i dob

ADHD poremećaj je često nasljedan, a uzroci mogu uključivati neadekvatan razvoj fetusa tijekom trudnoće i komplikacije s porodom, ozljede glave i poremećaje u razvoju mozga, sve do posljedica zbog onečišćenja okoliša.

Poremećaj se javlja prije sedme godine života, međutim, samu je dijagnozu teško postaviti prije 4. ili 5. godine života jer je karakteristično ponašanje djece te dobi promjenjivije, te im se postavlja i manje zahtjeva za trajnijim održavanjem pažnje. Problem je i to što ne postoji precizan način dijagnosticiranja ADHD-a. Dijagnostika se radi na osnovi razgovora s roditeljima, promatranja ponašanja djeteta u školi i u konačnici prepoznavanja poremećaja od strane tima stručnjaka. Ponašanje djeteta zatim se uspoređuje s ponašanjem njegovih vršnjaka, na osnovi čega se određuje postoji li poremećaj ili ne. Nakon toga se preporučuje odgovarajuća terapija. Najčešći lijekovi koji se preporučuju su stimulansi poput Ritalina, međutim, nije još uvijek nije do kraja jasno koliko oni zapravo pomažu osobama s ADHD-om. Osim toga, ovi lijekovi imaju cijeli niz nuspojava, pa se neki obraćaju prirodnim rješenjima o kojima možete detaljnije pročitati na:

<http://alternativa-za-vas.com/index.php/clanak/article/hiperaktivnost>

ADHD u školi

Prije dolaska u školu, problemi nisu toliko izraženi. No, postaju vidljivi nakon što dijete uđe u školsko ozračje i kad mora preuzeti novu ulogu. Procjenjuje se da se ADHD javlja kod 5-7 % školske djece i to 4 do 5 puta češće kod dječaka nego kod djevojčica. Njihovo stanje često dovodi do konflikata s autoritetima u školi i obitelji, jer se nemogućnost primjerenog posvećivanja zadacima koji zahtijevaju trajniji mentalni napor često tumači kao znak lijenosti, slabog osjećaja odgovornosti i suprotstavljanja. Isto tako, i u obitelji su često poremećeni odnosi roditelj - dijete jer različitost simptomatskog ponašanja navodi roditelje na uvjerenje da je problematično ponašanje namjerno.

Iako su djeca s ADHD-om najčešće vrlo inteligentna i izrazito maštovita, brojne se teškoće manifestiraju u školi. Imaju poremećaj izvođenja, a ne znanja. Naime, školski je uspjeh slabiji od intelektualnog potencijala. Djeca imaju specifične teškoće u učenju: slabije razvijene sposobnosti slušanja, govora, čitanja, pisanja ili računanja od općeg intelektualnog potencijala. Tu su i poremećaji govornog i jezičnog razvoja, ili pak razvojno zaostajanje u drugim područjima (npr. problemi u motoričkoj koordinaciji i finoj motorici) – dijete ima nezgrapnan rukopis, sporije piše, ne stiče prepisati sa ploče, pa se može javiti otpor prema radu u razredu. Sve se to odražava na djetetovo samopoštovanje koje ne može raditi poput svojih školskih vršnjaka. Pojačani zahtjevi, pritisci i stresne situacije, pak pojačavaju djetetov nemir i slabe koncentraciju, što se najbolje vidi pred kraj obrazovnog razdoblja.

Djeca s ovim poremećajem imaju mnoge pozitivne osobine koje ne dolaze do izražaja u okruženju koje ih ne prihvaća. No, s druge strane, utjecaji iz socijalne okoline mogu na dijete djelovati izuzetno pozitivno, poticajno, ohrabrujuće, mogu mu pomoći mobilizirati vlastite snage za savladavanje teškoća u učenju i ponašanju. Kao i sva druga djeca, želi biti uspješan i hvaljen zbog čega je bitno da roditelji i nastavnici identificiraju njihove prednosti.

Izuzetno je važno djetetu omogućiti osjećaj uspjeha, a to se u školi može postići ako se zahtjevi prilagode njegovim sposobnostima. Uspjeh u izvršavanju jednog zadatka, pohvala za trud, pregledana domaća zadaća i slično, povećavaju motivaciju i suradnju kod daljnjih napora. Iako ponekad s takvom djecom treba biti oštar, u svakom slučaju, prikladniji su oni predavači koji su otvoreniji i skloniji modernim metodama rada. No, valja reći da je slaba točka filma *Uzvrpoljeni Bram* ta što zamjenu učitelja predstavlja kao rješenje za sve probleme, što je naravno nerealno. Ovdje donosimo neke od "trikova" mogu pomoći djetetu i postojećim nastavnicima da se prilagode jedan na drugoga.

SAVJETI ZA UČITELJE

- prihvatite dijete kao vrijednu osobu
- omogućite mu osjećaj kompetentnosti potkrepljujući pozitivna ponašanja. Pružite mu nagradu i povratnu informaciju kada se ponaša na poželjan način, ali i brze negativne posljedice za nepoželjno ponašanje
- pravila ponašanja trebaju biti jasno definirana budući da dijete s ADHD-om treba strukturiranu situaciju i jasne granice više nego druga djeca
- imajte na umu prirodu poremećaja, razlikujte nemogućnost od neposlušnosti
- strukturirajte okolinu tako da dijete uspješno završi zadatak (stavite naglasak na ono što dijete može, radije nego na ono što ne može učiniti) te podsjećajte dijete na plan rada
- razdijelite gradivo na više manjih dijelova
- preferirajte usmeno ispitivanje pred pismenim
- ukoliko je potrebno, produljite učeniku vrijeme rada
- smanjite opseg zadanog materijala, a ne njegovu težinu
- kada dajete uputu cijelom razredu, stanite kraj hiperaktivnog učenika i koristite upozoravajuće geste, npr. lagano tapšanje po ramenu

- izbjegavajte ismijavanje, prodike ili kritiziranja
- ne ističite pred razredom djetetova ograničenja
- ignorirajte nepoželjna ponašanja
- nastojte svaki put reagirati na određeno ponašanje ili situaciju po mogućnosti na isti način
- frustracija tijekom nastave može se smanjiti omogućavanjem kratkih pauza ili izlazaka iz razreda
- socijalne vještine mogu se učiti i razvijati u razrednoj sredini, od čega će sva djeca imati koristi
- dobro je učeniku s poremećajem ADHD-a omogućiti prilike za pomaganje drugima, za izražavanje empatije kako bi doživio da i on može biti koristan i kako bi ga vršnjaci upoznali u pozitivnom svjetlu
- od izuzetne je važnosti suradnja roditelja i nastavnika

Više informacija o ADHD-u možete pročitati na sljedećim linkovima:

<http://www.udrugapuz.hr/pristuphiperaktivnomuceniku.htm>

http://www.budjenje.hr/o_adhd.php

<http://www.poliklinika-djeca.hr/publikacije/hiperaktivno-dijete/>

<http://www.hud.hr/w-tekstovi/w-hiperaktivnost.html>

PRIJEDLOG OBRADE FILMA NA SATU

Motivacija prije odlaska na projekciju

Film kojeg ćete uskoro pogledati zove se "Uzvrpoljeni Bram". Bram je ime dječaka koji ne može dočekati da krene u školu. Film pokazuje kako je teško biti u školi ako vaše noge ne mogu mirovati i ako vaše misli stalno lutaju. Upitajte učenike:

Što to znači da je netko uzvrpoljen?

Kako je vama bilo prvoga dana škole? Što bismo mu rekli o tome? Sjećate li se toga?

Pokušajte opisati svoje osjećaje?

Je li u školi zabavno ili dosadno? Što misliš, što će biti najteže Bramu, a što će mu se najviše sviđati u školi? Što je to što vam se najviše sviđa, a što ne?

Ukoliko postoji mogućnost, pokažite učenicima foršpan filma te ih upitajte:

Čini li ti se film zanimljivim? Pokazuje li puno o tome što se događa u filmu ili to još uvijek ostaje tajnom?

Nakon gledanja filma

Upitajte učenike *kako ih se dojmio film, koje je osjećaje u njima pobudio, je li im priča bila zanimljiva i bili ga preporučiti svojim prijateljima i prijateljicama*. Osim razgovorom, svoje dojmove mogu izraziti i crtežom, sastavkom... Nakon što su iznijeli doživljaje, slijedi istraživačka rasprava kroz niz pitanja i tema koje nameće ovaj film, s time da nastavnici to trebaju prilagoditi ovisno o dobi učenika.

Što mislite, kome je namijenjen ovaj film, djeci ili odraslima? Ili oboje?

Postoji puno filmskih žanrova. Možete li navesti neke od njih?

Koji je ovo žanr?

Neki su filmovi vrlo maštoviti, dok se drugi više temelji na stvarnosti. Kakav je ovaj film? Je li drugačiji od ostalih filmova koje ste vidjeli? Ako da, zašto?

Uzvrpoljeni Bram je igrani film koji je među ostalom obogaćen i tehnikom animacije. Sadrži nekoliko sekvenci koje pomoću jednostavne animacije ilustriraju dječju maštu. Svijet je za Brama stalan izvor čuđenja. Bram fantazira primjerice kako je to imati tisuću očiju poput muhe, što na duhovit način dočaravaju animacije.

Po čemu je ovaj film poseban i zanimljiv s obzirom na filmski rod?

Na koji se način isprepliću igrani i animirani film? Što je oživjelo u filmu? Što se prikazalo animacijskim tehnikama? Kako su filmaši pokazali što se događa u Bramovoj glavi? Je li film time obogaćen?

Kojim se jezikom govori u filmu? Što misliš, u kojoj se zemlji odvija radnja filma?

Koja vam je scena bila najbolja i zašto?

Postoje li u filmu neki smiješni elementi? Ako da, koji? Kako pak ocjenjujete tužne trenutke?

Možete li sumirati film u nekoliko rečenica?

Na koliko se dijelova film može podijeliti? Neka svaki dio dobije svoj naslov.

Kakva je gluma u filmu? Djeluju li ti glumci u filmu prirodno?

Kakva je glazba u filmu? Kakav ugođaj stvara? Postoji li tematska pjesma ovog filma?

Kakva je početna špica filma, a kakva odjavna?

Kako započinje film? Koga upoznajemo? Koji likovi se pojavljuju u filmu? Koji su vam se sviđali, a koji ne?

Je li sličan Bram bilo kome od nas? U čemu da, a u čemu ne?

Prvi dan škole

Bram je bio uzbuđen što će po prvi puta krenuti u školu i bio je željan novih znanja. No, njegova očekivanja o školi nisu urodila plodom. Umjesto toga, on će naučiti da široko otvoren svijet nije uvijek tako suosjećajan i strpljiv kao unutar obitelji. Ostaje razočaran jer učitelj Riba nema dovoljno razumijevanja. Zbog toga pojačava svoj otpor i radije bi se vratio u vrtić gdje bi "čekao da učitelj umre". Pitanja za učenike:

Što je Bram htio naučiti u školi? Jesu li njegova očekivanja ispunjena? Pamтите li svoja očekivanja prije prvog dana škole? Što pomislimo kada čujemo riječ škola? Neka svaki učenik napiše na sredini ploče ili na plakatu, nekoliko riječi koje su povezane sa školom. Što u učionici radimo poput Bramovog razreda, a što ne? Što bismo željeli raditi u našem razredu, a što malo manje? Je li to što radite u vašoj učionici i školi drukčije od onoga na filmu?

Učenje i učitelji

Bram je znatiželjan i snalažljiv dječak s puno mašte. Zainteresiran je za svijet oko sebe i želi naučiti puno novih stvari. Kada je promatrao noćno nebo teleskopom, Bram je rekao: "Sve što trebate učiniti jest promatrati svijet oko sebe. I vidjet ćete kako je to sve lijepo napravljeno." *Što mislite, zašto Bram ne sluša učitelja i ne radi domaću zadaću unatoč činjenici što želi učiti?* Nakon što primjerice Bram upita oca zašto je potrebno riješiti zadatak, otac mu odgovara: "Zato što su neke stvari moraju". S druge strane, mama pokušava prevladati Bramov otpor prema matematici te ga na drugi način motivirati. Pita ga što želi biti kad odraste, na što Bram odgovara da želi biti izumitelj zamišljajući da je izumio raketni autobus. Mama mu na to objašnjava da zbog toga mora naučiti brojati, jer će se raketa inače srušiti. Upitajte učenike: *Što biste vi odgovorili Bramu? Zašto učimo? Što trebamo znati? Što želimo postati?*

Nadalje, učenicima zadajte zadatak da nadopune rečenice:

Ako želim postati učitelj, moram...

Ako želim biti liječnik, moram...

Ako želim postati vatrogasac, moram...

Ako želim biti glumica, moram...

Preduvjet za učenje je naša motivacija, međutim, pored toga važan je i dobar odnos među učenicima i učiteljima. No, Bram osjeća da ga učitelj ne razumije. Vjeruje da može "razumjeti puno teških stvari, no super jednostavne stvari uopće ne, kao npr. važnost lijepih riječi". *Što mislite, je li učitelj Riba dobar učitelj ili se trebao ponašati drugačije? Kakav je pak novi učitelj Mark? Novi učitelj Marko, svjestan je Bramovih potreba. Zna kako mu pristupiti i naći neku lijepu riječ za njega. Usporedite učitelja Marka i učitelja Ribu. Koja je pouka prvog i drugog načina? Što najviše cijenite kod svojih nastavnika? Što bi trebao biti učitelj, a što ne?*

Osjećaj neuspjeha

Bram je znatiželjan i sretan dječak koji ne može dočekati prvi dan škole. Postoji toliko stvari koje ga interesiraju te očekuje da će o njima naučiti više. No, škola mu o svemu tome uopće ne govori. Mora mirno sjediti i rješavati zadatke koje mu učitelj zada. Budući da ne radi ono što se od njega očekuje, učitelj se ljuti na njega. S druge strane, Bram ne može pokazati svoje znanje i svjestan je da nastavnik misli da je glup. Puno stvari krenu pogrešnim putem te je Bram razočaran sobom i školom, tužan je i gubi vjeru u sebe. Njegovi roditelji postaju pak nestrpljivim jer ih ne sluša i ne izvršava zadatke. Isto tako, počnu se međusobno svađati, pa Bram zaključuje kako sve radi pogrešno i da će se roditelji razvesti zbog njega.

Nadalje, učitelj u školi se uvijek ljuti i nikad za njega nema lijepe riječi, međutim, Bram želi potporu i razumijevanje. Nakon što se učitelj ozlijedi, Bram gledajući oblake želi skočiti toliko visoko da iskoči iz ovoga svijeta. Shvaća kako nije lako biti drugačiji. Razgovarajte s učenicima o tome *kako se osjeća Bram kada ne uspijeva u školi. Je li tužan? Što vi želite kada ste tužni? Kako vam se može pomoći? Postoji li netko u vašem razredu kome je teško mirno sjediti i često radi nešto drugo za razliku od ostatka razreda? Kako mu učitelj pomaže i kako mu može pomoći kolega iz razreda?*

Razredna pravila

Učitelj Riba se ljutio jer su Bramove noge cijelo vrijeme bile nemirne i zato što je odgovarao na pitanja bez da podigne ruku. Bio je jako ljut i kad je Bram bez pitanja otišao iz razreda spasiti muhu ili pak nakon što je zamrljao bilježnicu tintom. *Je li Bram bio u pravu kad je otišao iz razreda spasiti muhu? Kako je na to gledala njegova kolegica Liselore, a kako učitelj? Koja su vaša razredna pravila koja trebate uzimati u obzir? Kada se vaš učitelj ljuti? Zašto je nužno slijediti određena pravila? Znamo li zašto moramo podići ruku kada želimo odgovoriti na pitanje?*

Zadatak za učenike. *Podijelite list bilježnice na dva dijela. Na jednoj strani napišite što u školi morate, a na drugoj strani lista napišite što u školi ne možete. Slijedi diskusija u kojoj učenici trebaju objasniti i opravdati svoje odluke.*

Kazne

Bram je kažnjen jer je napustio razred bez pitanja. Mora sjediti u hodniku i potom riješiti zadatak. Za vrijeme tjelesne i zdravstvene kulture, učitelj ga je pak poslao u garderobu. *Kako ste vi kažnjeni ako ne poštujete razredna pravila? Koja je kazna učinkovita? Učitelj je uvjeren da sve što radi Bram je namjerno. Je li to istina? Je li ga namjerno udario loptom u glavu i povukao hlače za vrijeme tjelesnog? Je li namjerno zamrljao bilježnicu? Da li namjerno ne sluša i razmišlja o drugim stvarima? Je li kazna opravdana?*

Riječi pohvale

Bram je jako dobar u penjanju, skakanju i trčanju. Ima i bogatu maštu. Ali to što zna, nije u stanju pokazati u školi i učitelj ove karakteristike ne cijeni. Bram želi biti hvaljen od strane nastavnika, te se i njegova majka pita kako to utječe na njegovo samopouzdanje ako stalno čuje samo ono što radi pogrešno. Upitajte učenike: *kada vas drugi hvale i zašto? Što to znači pohvala? Hvalimo li različite ljude na isti način? Što činite dobro, što znate, a što ne znate?*

Zadatak - *pripremite popis s imenima djece, a svako dijete neka izvuče jedan list s imenom jednog učenika ili učenice. Neka napišu zbog čega se dive tom učeniku ili učenici. Ili pak možete sjesti u krug i reći tko je dobar u čemu. Ostali učenici mogu također nadodati ono što neki učenik radi dobro.*

Prijateljstvo i prihvaćanje

Liselore je Bramova prijateljica od prvog školskog dana. Svidjelo joj se kad je Bram spasio muhu na što mu je rekla da je učinio dobro jer je spasio životinju. Pronašla je Brama kad je htio izbjeći školu, povukla mu zub, potaknula ga da se ispriča učitelju i da ispeku pitu od jabuka, ali mu i pomogla da prihvati to što je. Na kraju filma, Bram shvaća da neće naučiti kineski jezik, međutim, doznaje više o sebi. Ponekad je malo previše živahan, ali ne i glup. Ima svojih dobrih i slabijih osobina, te je malo drugačiji od ostalih. No, to čini ovaj svijet zanimljivim i ljepšim. Upitajte učenike: *Tko je vaš najbolji prijatelj? Kako vam pomaže kada vam je teško? Što nas čini takvim kakvi smo?*

Zadatak - *neka svaki učenik za sebe kaže tri riječi koje ga najbolje opisuju. Neka naglas razmisle koje su njihove dobre, a koje slabe strane. Osim pitanja, što sam ja, važno je i pitanje kako nas drugi vide. Upoznat će se bolje u učionici, pomoći jedni drugima, pa treba vremena za društvenu igru putem koje razmišljamo o sebi i uživljavamo se u ulogu drugih. Mogu primjerice reći kako su dobili svoje ime, što ih usređuje, ljuti, čega ih je strah, što bi sa sobom uzeli na pusti otok i slično. Na taj način bolje upoznaju svoje kolege.*

Potreba za kretanjem

Bramu nije jasno zašto bi trebao sjediti mirno jer su "noge napravljene da se miču...". Nakon što je toliko jako udario loptu i slučajno pogodio učitelja, rekao je: "Kada noge moraju dugo mirovati onda rade stvari za koje bi bilo bolje da se nisu napravile". Učitelj Mark, različit od učitelja Ribe, potiče učenike da se kreću unutar razreda. Nakon što djeca ostanu zapanjena, reče im: "...ta niste starije osobe, nego djeca". *Što vi činite u razredu, a što za vrijeme odmora? Igrate li se na igralištu u popodnevnim satima? Bavite li se kakvim sportom? Zašto je važno da se dovoljno gibamo? Je li i vama ponekad teško sjediti mirno i usredotočiti se? Kako je u vašem razredu? Što mislite, sjedi li se previše u školi? Možete li se sjetiti stvari koje se mogu raditi u školi bez sjedenja, ali pod uvjetom da se i dalje uči?*

DODATNE AKTIVNOSTI

- Bram ima bilježnicu u kojoj piše zanimljive riječi neobičnih naziva i razne izume. Što mislite o toj bilježnici? Želite li također napraviti nešto slično? Koji su najbolji izumi čovječanstva po vama? Napravite plakat na kojem ćete nacrtati najznačajnije izume

na svijetu. Ili pak plakat na kojem će svaki učenik napisati neku riječ koja lijepo zvuči, koja je zanimljiva, smiješna ili čudna.

- Mašta učenika može se poticati raznim aktivnostima. Djeci treba dati priliku da se izraze riječima, crtežima, pokretom... Bram u filmu zamišlja kako napraviti raketni autobus. Filmaši pak animiraju njegove crteže i njegovo maštovito prijevozno sredstvo. U animiranom filmu, sve je moguće, sve vrste objekata dolaze u život. Zamislite kratku priču te se okušajte u stvaranju stripa. Možete ju stvoriti sami, u paru ili u grupama. Ili još bolje, možete pokušati animirati crteže, lutke, svakodnevne predmete, glinu, papir, plastelin i slično. Kako uraditi kratki film tzv. *stop animacijom* možete saznati na sljedećim stranicama:

<http://www.stopmotionpro.com/>

<http://www.zu3d.com/>

<http://www.safcakovec.com/Ucionica.htm>

- Kojom bi ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Obrazložite svoju ocjenu i napišite filmsku kritiku.

Izvore na stranim jezicima koji su poslužili u pripremi ovog vodiča možete naći na:

<http://www.jekino.be/brammetjebaas/lesmap.pdf>

http://www.kinodvor.org/media/navihanibram_pg.pdf

<http://buff.se/wp-content/uploads/2013/03/Fidgety-Bram-filmhandledning.pdf>

* Kako bi poboljšali produkciju kvalitetnih hrvatskih filmova za djecu, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika, učiteljica i učitelja. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu

